18/05/2024

18 Μαΐου 1821: Η Μάχη των Δολιανών

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Οι Έλληνες επαναστάτες υπό τον Νικηταρά νικούν τους Οθωμανούς Τούρκους στα Δολιανά της Αρκαδίας στις 18 Μαΐου 1821 και επισφραγίζουν τη μεγάλη νίκη στο Βαλτέτσι (12-13 Μαΐου). Ο κλοιός γύρω από την Τριπολιτσά σφίγγει, σύμφωνα με το στρατηγικό σχέδιο του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη.

Μετά την ήττα στο Βαλτέτσι, το σχέδιο των Τούρκων για προέλαση στη Μεσσηνία από το δρόμο της Μεγαλόπολης είχε αποτύχει. Έτσι, ο κεχαγιάμπεης του Μοριά Μουσταφάμπεης, υποχρεώθηκε να αναθεωρήσει τον σχεδιασμό του και να εφαρμόσει άλλη τακτική για να αντισταθμίσει την ήττα του.

Το βράδυ της 17ης Μαΐου, επικεφαλής στρατιωτικής δύναμης από 2.000 Τουρκαλβανούς ξεκίνησε από την Τριπολιτσά με κατεύθυνση νοτιοανατολική, προς το χωριό Ρίζες. Από εκεί, ένα τμήμα κατευθύνθηκε προς τα Δολιανά, με σκοπό να

εισβάλει στα Βέρβαινα από νοτιοανατολικά. Δύο άλλα τμήματα βάδισαν προς το Δραγούνι και τα Βέρβαινα. Στόχος των Τούρκων ήταν κυρίως το ελληνικό στρατόπεδο των Βερβαίνων, από τη διάλυση του οποίου υπολόγιζαν ότι θα μπορούσαν να ανοίξουν δρόμο προς το Άργος, τον Μυστρά και τη Μεσσηνία.

Ο Νικηταράς (Νικήτας Σταματελόπουλος), σύμφωνα με το σχέδιο τού Κολοκοτρώνη, είχε περάσει από τα Δολιανά και κατευθυνόταν προς το Ναύπλιο για να πολιορκήσει τους Τούρκους. Βρισκόταν στον Άγιο Ιωάννη, κοντά στο Άστρος, όταν οι κάτοικοι των Δολιανών τον ειδοποίησαν για τις τουρκικές κινήσεις κι έσπευσε να αντιμετωπίσει τον εχθρό.

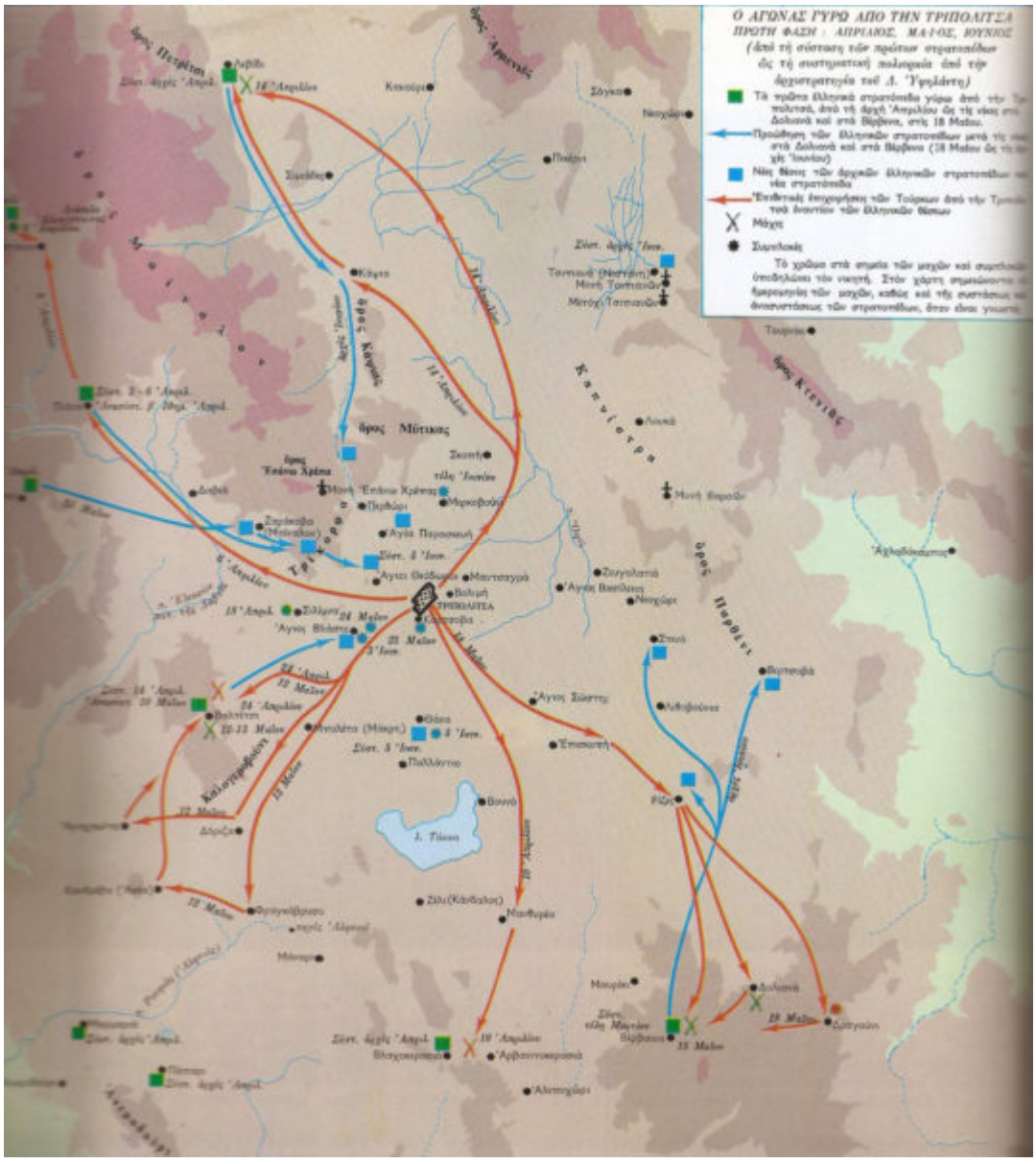

Με τους διακόσιους στρατιώτες του οχυρώθηκε σε τρία πετρόκτιστα σπίτια, ενώ σε άλλα σπίτια και σε καίριες θέσεις οχυρώθηκαν οι άνδρες των τοπικών

οπλαρχηγών Μητρομάρα Αθανασίου, Ηλία Κωνσταντόπουλου, Θόδωρου Τερζάκη και Κώστα Καρζή. Ο συνολικός αριθμός τους δεν ξεπερνούσε τους 600.

Το πρωί της 18ης Μαΐου άρχισε η τουρκική επίθεση με ιδιαίτερη σφοδρότητα και ο Νικηταράς, που για πρώτη φορά ανελάμβανε ηγεσία στρατιωτικού σώματος, κατόρθωσε να αποκρούσει τους Τούρκους και να αχρηστεύσει δύο τουρκικά κανόνια. Παράλληλα, στα γειτονικά Βέρβαινα οι Τούρκοι επιτέθηκαν στο ελληνικό στρατόπεδο, το οποίο πρόβαλλε εξαιρετική αντίσταση και τους ανάγκασε να υποχωρήσουν κατά τις απογευματινές ώρες.

Οι Έλληνες τους κυνήγησαν ως τα Δολιανά, όπου ενώθηκαν με τους άνδρες του Νικηταρά. Ο εχθρός βρέθηκε σε δύσκολη θέση και ο Μουσταφάμπεης εγκατέλειψε το πεδίο της μάχης τη νύχτα και γύρισε στην Τριπολιτσά. Οι νεκροί ήταν μόνο 50 για τους Τούρκους, αλλά τα λάφυρα που αποκόμισαν οι Έλληνες πολλά. Ο Νικηταράς, εκτός από τη διεύθυνση της μάχης, διακρίθηκε και στις σπαθομαχίες. Για την επιτυχία του αυτή επονομάσθηκε Τουρκοφάγος.

Τα χαρμόσυνα νέα γρήγορα μεταδόθηκαν γρήγορα και στα άλλα πολεμικά μέτωπα, ενισχύοντας το ηθικό των επαναστατημένων Ελλήνων. Αντίθετα, όλες οι ελπίδες των Τούρκων του Μοριά για την καταστολή της επανάστασης στράφηκαν στη βοήθεια από την ανατολική Στερεά Ελλάδα, που σύντομα περίμεναν να φθάσει.

Την επιτυχία των Ελλήνων στα Δολιανά ύμνησε ο λαϊκός ποιητής Παναγιώτης Κάλλας ή Τσοπανάκος (? – 1826) με τους παρακάτω στίχους:

Η Μάχη των Δολιανών ή Ο στρατηγός Νικηταράς

Πάλιν άρχισ’ ο πόλεμος,
Και των Τούρκων ο όλεθρος.
Και στα Δολιανά ένας κρότος
Που ερράγησεν ο τόπος.

Ω ήρωα Νικηταρά!
Το αίμα των Τούρκων βοά,
Για να παύσης το σπαθί σου
Την Ελληνικήν ορμή σου.

Μ’ ογδόντα άνδρας κλείσθηκες,
Τούρκους δεν εφοβήθηκες.

Τρεις χιλιάδας δεν τρομάζεις,
Ως τον Λεωνίδα κράζεις.

Πατρίδα να τιμήσωμεν,
Κι όλοι μιαν ώρ’ ας ζήσωμεν,
Ήλθεν ο καιρός της δόξης,
Την εκδίκησιν να δώσης,

Βάνει τους Τούρκους έμπροστά,
Σαν τσοπάνος τα τραγιά,
Τους επήρε δυο πυργέλες
και όλους τους τζεπιχανέδες.

** Τζεπιχανέδες = λάφυρα*

Πηγή: sansimera.gr